

SINAV SONU DEĞERLENDİRME RAPORU
2025-2026 Bahar Dönemi

Ders	Coğrafya ve Jeopolitik
Sınıf	4. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

“Coğrafya ve Jeopolitik” dersi ara sınav açık uçlu soruların cevapları incelendiğinde; öğrencilerin bazı konularda bilgiyi anlama ve anlamlandırmada, açıklama ve yorumlama becerilerinde eksiklikler olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin belirli jeopolitik kavramları genel anlamda iyi öğrendikleri tespit edilmiştir. Ancak doğrudan bilgiyi edinme ve bunları aktarma ile ilgili sorularda eksiklikler tespit edilmiştir. Ayrıca öğrenciler belirli kavramları açıklama yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir. Bu jeopolitik kavramları açık, sade ve bütüncül cümlelerle ifade etmekte zorlanmışlardır. Öğrenciler özellikle kavramları açıklarken tam olarak bütüncül açıklama yerine, parça parça birbirinden kopuk cümleler kurarak açıklama yapmaya çalışılmıştır. Bazı öğrencilerin cümle kurmada dahi yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Açıklamalar örneklerle pek desteklenmemiştir. Ayrıca haritada devletlerin yerlerinin tam kavranmadığı ve buna bağlı jeopolitik konumla ilgili eksiklikler tespit edilmiştir.

“Coğrafya ve Jeopolitik” dersi ara sınavında Test olan sorularda ise öğrencilerin genel durumu daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Sınıfın ara sınav genel ortalamasının 60,96 olması öğrencilerin yeterince başarılı olduğunu göstermektedir.

“Coğrafya ve Jeopolitik” dersi ara sınavında dikkat çeken bir diğer eksiklik ise çizim konusunda öğrencilerin yetersiz kaldığıdır. Bu durum öğrencilerin; çizim ve şekillerde yetersiz kaldığı görsel materyalleri analiz etme ve bu materyallerdeki bilgiyi teorik bilgiyle ilişkilendirerek yorumlama konusunda desteklenmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

“Coğrafya ve Jeopolitik” dersi ara sınav değerlendirme sonucunda başarı düzeyi ortalama seviyede yer aldığı tespit edilmiştir. Fakat öğrencilerin bazı konulardaki eksiklikleri aşağıda özetlenmiştir:

- **Tanımlama ve açıklama becerisinde yetersizlik:** Öğrencilerin jeopolitik ile ilgili temel kavramları açıklarken açık, sade ve anlaşılır cümleler kurmakta zorlandıkları gözlemlenmiştir. Jeopolitik kavramların yalnızca ezber düzeyinde ifade edilmesi yanında anlamının açıklanması ve örneklerle desteklenmesi konusunda eksiklikler tespit edilmiştir.
- **Coğrafi bilgiyi görsel materyallerle açıklama sorunu:** Coğrafyanın ana özelliklerinden olan haritada konum bilgisi bazı eksiklikler saptanmıştır. Ayrıca şekil ve çizimlerde, daha büyük eksiklikler olduğu tespit edilmiştir. Görsel algılamalarının zayıf olduğunun kanıtı olan 15. sorunun cevabında bazı öğrencilerde görsel çizimleri yapma ve algılamada yetersizlik olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin teorik bilgiyi görsel verilerle ilişkilendirerek açıklama konusunda daha fazla uygulamaya ihtiyaç duydukları değerlendirilmiştir.

İyileştirme Kararları

- **Coğrafi Şekil, Çizim ve Haritalar Üzerinde Uygulamaların Artırılması**

Gelecek dönemde ders sürecinde coğrafi şekil ve çizimler daha fazla kullanılacak; hatta derste çizimler yaptırılacaktır. Ayrıca haritalardaki ülkelerin konumlarını yetersiz kavrayan öğrenciler için harita üzerinde ülkelerin yerini öğretmek amaçlı uygulamalar yapılacaktır. Öğrencilerden haritalardaki devletlerin konumlarını bir haritada çizerek göstermeleri sağlanacaktır. Bu çalışmalarla öğrencilerin görsel materyalleri yalnızca tamamlayıcı unsur olarak görmeleri değil, bilgiyi analiz etme ve yorumlama aracı olarak kullanmaları sağlanacaktır.

- **Okuma ve Sözlü İfade Uygulaması**

Gelecek dönemde ders kapsamında jeopolitik konusuyla ilgili çeşitli kitap ve makaleler öğrenciler tarafından okunacaktır. Derste öğrencilerin yorumlama gücünü artırmak için çeşitli eğitim teknikleri ile tartışmalar yaratılacaktır. Bu uygulama ile öğrencilerin hem okudukları akademik metni anlama hem de anladıklarını açık, sade ve düzenli cümlelerle ifade etme becerilerinin geliştirilmesi umulmaktadır. Hatta devletlerin jeopolitik hamle ve davranışlarını anlamadaki yordama güçlerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Böylece öğrencilerin tanımlama, kavrama, açıklama, yordama güçleri ve ifade becerilerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

- **Teorik Bilgi ile Harita, Şekil ve Çizimler Arasında Bağlantı Kurma**

Öğrencilerin teorik bilgiyi grafik, harita ve şekillerle ilişkilendirebilmesi için ders içinde kısa değerlendirme etkinlikleri yapılacaktır.

“Coğrafya ve Jeopolitik” dersinde planlanan bu iyileştirmeler sayesinde öğrencilerin dersi çeşitli kavramları daha açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, grafik, şekil ve harita gibi görsel materyalleri daha doğru okuyup yorumlamaları sağlanması planlanmaktadır. Teorik bilgiyi ezberleme yanında görsel verilerle ilişkilendirerek daha nitelikli cevaplar verebilmeleri hedeflenmektedir. Bu doğrultuda ara sınavda tespit edilen öğrenme eksikliklerinin bir sonraki dönemde azaltılması amaçlanmaktadır.

KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
COĞRAFYA BÖLÜMÜ

2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı Sınav Değerlendirme Raporu

Ders	Coğrafya ve Toplumsal Cinsiyet
Sınıf	4. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

Ara sınav cevaplarına göre öğrencilerin coğrafya, toplumsal cinsiyet ve feminist coğrafya kavramlarını açıklamada yetersiz oldukları belirlenmiştir. Kavramların tanımlanması ve dersin amacının belirtilmesi becerilerinin beklenen düzeyin altında olduğu görülmüştür.

Ara sınav değerlendirme sonucunda başarı düzeyi görece düşük olan konular aşağıda yer almaktadır:

- **Kavram Tanımlama:** Öğrencilerin coğrafya ve toplumsal cinsiyet kavramlarını açıklamada ve bu kavramların ilişkilerini ortaya koymada eksik oldukları belirlenmiştir.
- **Dersin Amacı:** Öğrencilerin feminist coğrafyanın amacını açıklarken mekan ilişkisini vurgulamada eksik kaldıkları tespit edilmiştir.

İyileştirme Kararları

- **Kavramları Tanımlama:**

Bu konuya ders içi zaman arttırılarak konu tekrar edilecektir. Coğrafya, cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları farklı akademik çalışmalardan konu tekrarı yapılarak konu pekiştirilecektir.

- **Dersin Amacı:**

Coğrafya ve Toplumsal Cinsiyet (Feminist Coğrafya) kavramlarını ve amacını pekiştirmek adına; mekan ve toplumsal cinsiyet kavramları ilişkisel bir bağlamda ele alınacaktır. Bu doğrultuda, mekanın ve toplumsal cinsiyetin karşılıklı etkileşimi mekansal vurgularla yeniden değerlendirilecektir.

Planlanan iyileştirmelerle, öğrencilerin teorik altyapıyı kavramaları ve bu teorik bilgileri mekansal analiz yeteneğine dönüştürmeleri hedeflenmektedir. Ders içi bu konuya yönelik sürenin artırılması ve farklı akademik kaynaklara başvurulmasıyla coğrafya ve toplumsal cinsiyet kavramlarının netleşmesi amaçlanmaktadır. Nihayetinde, öğrencilerin toplumsal cinsiyet dinamiklerini sadece soyut birer olgu olarak değil, mekanla karşılıklı etkileşim içinde olan ve mekanı şekillendiren ilişkisel süreçler olarak okuyabilme becerisi kazanması hedeflenmektedir. Böylelikle ara sınav düzeyindeki öğrenme eksiklerinin bir sonraki dönemde azaltılması hedeflenmektedir.

KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
COĞRAFYA BÖLÜMÜ

2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı Sınav Değerlendirme Raporu

Ders	Jeomorfoloji-II
Sınıf	2. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

Ara sınav cevaplarına göre öğrencilerin haritada dağılışı gösterme becerilerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Türkiye haritası üzerinde güncel buzul (glasiyal) sahaların belirtilmesi becerilerinin beklenen düzeyin altında olduğu görülmüştür.

Ara sınav değerlendirme sonucunda başarı düzeyi görece düşük olan konular aşağıda yer almaktadır:

- **Buzul (glasiyal) Sahaların Dağılışı:** Öğrencilerin buzul sahalarını öğrenemedikleri belirlenmiştir.
- **Türkiye’deki Güncel Buzul Sahalar:** Öğrencilerin Türkiye’deki güncel buzul sahaları konumlandırmadıkları ve yer belirlemede hata yaptıkları tespit edilmiştir.

İyileştirme Kararları

- **Buzul Sahalar**

Bu konuya ders içi zaman arttırılarak konu tekrar edilecektir. Buzul sahaların Dünya ve Türkiye’deki dağılışı haritalardan ve yapılmış akademik çalışmalar tekrar edilerek konu pekiştirilecektir.

- **Türkiye’deki Güncel Buzul Sahalar:**

Öğrencilerden atlas ve dilsiz harita istenerek buzul sahaların dağılışılarını pekiştirmek adına ders kapsamında harita çalışması yaptırılacaktır.

Planlanan iyileştirmelerle, öğrencilerin buzul sahaların dağılışılarını ve konumlarını öğrenmeleri beklenmektedir. Böylelikle ara sınav düzeyindeki öğrenme eksiklerinin bir sonraki dönemde azaltılması hedeflenmektedir.

SINAV SONU DEĞERLENDİRME RAPORU

2025-2026 Bahar Dönemi

Ders	Kartografya II
Sınıf	1. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

Kartografya II dersi ara sınav sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin kartografik bilgi ve uygulama becerileri açısından beklenen düzeye tam olarak ulaşamadıkları görülmüştür. Sınava giren öğrencilerin not ortalaması 21,59 olarak gerçekleşmiş olup, bu durum öğrencilerin özellikle uygulama ve analiz gerektiren konularda güçlük yaşadıklarını göstermektedir. Ayrıca devamsızlık nedeniyle başarısız sayılan öğrenci oranının (%17,91) yüksek olması ders başarısını olumsuz etkileyen önemli faktörlerden biri olarak değerlendirilmektedir.

Ara sınav değerlendirmesinde öğrencilerin özellikle harita üretimi, kartografik gösterim teknikleri, mekânsal analiz ve teorik bilgilerin uygulamaya aktarılması konularında eksiklikler yaşadıkları anlaşılmıştır. Bunun yanında öğrencilerin harita ve kartografik verileri yorumlama becerilerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.

Ara sınav değerlendirmesi sonucunda başarı düzeyi görece düşük olan konular aşağıda özetlenmiştir:

- Kartografik uygulama becerilerinde yetersizlik: Öğrencilerin teorik bilgileri uygulamaya aktarma konusunda zorlandıkları belirlenmiştir.
- Harita yorumlama ve analiz eksikliği: Haritalar üzerinden veri okuma, analiz etme ve sonuç çıkarma becerilerinin beklenen düzeyde olmadığı görülmüştür.
- Ders devamlılığı ve hazırlık eksikliği: Devamsızlık oranının yüksek olması öğrenme sürecini olumsuz etkilemiştir.

İyileştirme Kararları

- Uygulamalı Harita Çalışmalarının Artırılması

Ders kapsamında harita üretimi, analiz ve yorumlama etkinliklerine daha fazla yer verilerek öğrencilerin uygulama becerileri geliştirilecektir.

- Kısa Uygulama ve Pekiştirme Etkinlikleri

Her konu sonunda kısa uygulamalar yapılarak öğrencilerin öğrenmeleri desteklenecektir.

- Devam ve Katılımın Teşvik Edilmesi

Öğrencilerin derslere düzenli katılımlarını artırmaya yönelik bilgilendirme ve rehberlik faaliyetleri yürütülecektir.

Planlanan bu iyileştirmelerle öğrencilerin kartografik bilgi ve becerilerini geliştirmeleri, teorik bilgileri uygulamaya aktarabilmeleri ve mekânsal düşünme yeteneklerini güçlendirmeleri hedeflenmektedir. Bu doğrultuda ara sınavda tespit edilen öğrenme eksikliklerinin azaltılması amaçlanmaktadır.

SINAV SONU DEĞERLENDİRME RAPORU

2025-2026 Bahar Dönemi

Ders	Türkiye Fiziki Coğrafyası II
Sınıf	3. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

Türkiye Fiziki Coğrafyası II dersi ara sınav cevapları incelendiğinde, öğrencilerin bazı konularda kavramsal bilgiyi mekânsal bilgiyle ilişkilendirmekte zorlandığı görülmüştür. Özellikle Türkiye’de kıyı alanlarına ilişkin konuların yeterince öğrenilemediği, kıyı şekilleri ve kıyı alanlarının Türkiye’deki dağılışına dair bilgi düzeyinin beklenen seviyenin altında kaldığı tespit edilmiştir. Bunun yanında öğrencilerin bildikleri konuları tanımlama, açıklama ve yazılı olarak ifade etme konusunda da güçlük yaşadıkları görülmüştür.

Ara sınav değerlendirme sonucunda başarı düzeyi görece düşük olan konular aşağıda özetlenmiştir:

- **Kıyı alanlarına ilişkin bilgi eksikliği:** Öğrencilerin Türkiye’de kıyı alanları, kıyı şekilleri ve kıyı bölgelerinin dağılışı konusunda yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür. Özellikle kıyı alanlarının konum, isim ve dağılışı bilgisine yönelik eksiklikler dikkat çekmiştir.
- **Tanımlama ve açıklama becerisinde yetersizlik:** Öğrencilerin bazı kavramları genel olarak bilmekle birlikte, bu bilgileri açık, sade ve anlaşılır cümlelerle ifade etmekte zorlandıkları belirlenmiştir. Tanım yaparken cümle bütünlüğü kurma, kavramı açıklama ve bilgiyi düzenli biçimde aktarma konusunda eksiklikler tespit edilmiştir.

İyileştirme Kararları

- **Kıyı Alanları, Karstik Sahalar ve Buzul Alanlarının Türkiye’deki Dağılışı**

Bir sonraki dönemde kıyı alanları, karstik sahalara ve buzul alanlarının Türkiye’deki dağılışına daha fazla önem verilecektir. Bu konular işlenirken yalnızca kavramsal açıklamalarla yetinilmeyecek, aynı zamanda konum ve isim bilgisine yönelik harita temelli uygulamalar yapılacaktır. Öğrencilerin Türkiye fiziki haritası üzerinde kıyı alanlarını, karstik sahalara ve buzul şekillerinin görüldüğü alanları işaretlemeleri sağlanacaktır. Böylece öğrencilerin “kavram–yer–dağılışı” ilişkisini daha sağlıklı kurmaları hedeflenmektedir.

- **Tanımlama ve Açıklama Becerilerinin Geliştirilmesi**

Öğrencilerin bildikleri bir konuyu daha açık, sade ve anlaşılır biçimde ifade edebilmeleri için ders içinde kısa tanımlama ve açıklama çalışmaları yapılacaktır. Kavramların nasıl tanımlanacağı, bir bilginin yazılı olarak nasıl düzenli ifade edileceği ve açıklama cümlelerinin nasıl kurulacağı üzerinde durulacaktır. Öğrencilerin yalnızca bilgiyi hatırlamaları değil, bu bilgiyi doğru ve anlaşılır cümlelerle aktarabilmeleri hedeflenecektir.

SINAV SONU DEĞERLENDİRME RAPORU

2025-2026 Bahar Dönemi

Ders	Türkiye’de Kentleşme
Sınıf	3. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

Türkiye’de Kentleşme dersi ara sınav cevapları incelendiğinde, öğrencilerin bazı konularda bilgiyi tanımlama, açıklama ve yorumlama becerilerinde eksiklikler olduğu görülmüştür. Öğrencilerin kavramları genel düzeyde bildikleri ancak bu kavramları açık, sade ve bütünlüklü cümlelerle ifade etmekte zorlandıkları tespit edilmiştir. Özellikle tanım yaparken kavramın temel unsurlarını açıklama, örneklerle destekleme ve bilgiyi düzenli biçimde aktarma konusunda geliştirilmesi gereken yönler olduğu anlaşılmıştır.

Ara sınavda dikkat çeken bir diğer eksiklik ise grafik okuma ve grafik ile bilgi arasında ilişki kurma becerisidir. Grafik sorusunda belirli bir dönem üzerinden değerlendirme yapılması istenmiş olmasına rağmen, birçok öğrencinin grafikte verilen verileri doğrudan dikkate almadan yalnızca dönem hakkında genel bilgiler verdiği görülmüştür. Bu durum, öğrencilerin grafik, şekil ve harita gibi görsel materyalleri analiz etme ve bu materyallerdeki bilgiyi teorik bilgiyle ilişkilendirerek yorumlama konusunda desteklenmesi gerektiğini göstermektedir.

Ara sınav değerlendirme sonucunda başarı düzeyi görece düşük olan konular aşağıda özetlenmiştir:

- **Tanımlama ve açıklama becerisinde yetersizlik:** Öğrencilerin kentleşme ile ilgili temel kavramları açıklarken açık, sade ve anlaşılır cümleler kurmakta zorlandıkları görülmüştür. Kavramların yalnızca ezber düzeyinde ifade edilmesi yerine, anlamının açıklanması ve örneklerle desteklenmesi konusunda eksiklikler tespit edilmiştir.
- **Grafik okuma ve yorumlama becerisinde eksiklik:** Öğrencilerin grafikte verilen dönemsel bilgileri dikkatli biçimde okuyup yorumlamakta zorlandıkları belirlenmiştir. Soruda istenen dönem ile grafikteki veriler arasında bağlantı kurmak yerine, bazı öğrencilerin grafiği dikkate almadan yalnızca genel dönem bilgisi sundukları görülmüştür.
- **Bilgiyi görsel materyallerle ilişkilendirme sorunu:** Grafik, şekil ve harita gibi materyaller üzerinden yorum yapma becerisinin beklenen düzeyde olmadığı anlaşılmıştır. Öğrencilerin teorik bilgiyi görsel verilerle ilişkilendirerek açıklama konusunda daha fazla uygulamaya ihtiyaç duydukları değerlendirilmiştir.

İyileştirme Kararları

- **Okuma ve Sözlü İfade Uygulaması**

Bir sonraki dönemde ders kapsamında kentleşme konularıyla ilgili seçilecek bir kitap bölümü öğrenciler tarafından okunacak ve derste sözlü olarak ifade edilmesine yönelik uygulama yapılacaktır. Bu uygulama ile öğrencilerin hem okudukları akademik metni anlama hem de anladıklarını açık, sade ve düzenli cümlelerle ifade etme becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Böylece öğrencilerin tanımlama, açıklama ve kavramsal ifade becerilerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

- **Şekil, Harita ve Grafik Üzerinden Uygulamalı Tartışmalar**

Ders sürecinde grafik, şekil ve haritalar daha fazla kullanılacak; bu materyaller sınıf içinde uygulamalı olarak tartışılacaktır. Öğrencilerden grafiklerdeki dönemsel değişimleri yorumlamaları, haritalardaki mekânsal dağılışları açıklamaları ve şekiller üzerinden kentleşme süreçlerini değerlendirmeleri istenecektir. Bu çalışmalarla öğrencilerin görsel materyalleri yalnızca tamamlayıcı unsur olarak görmeleri değil, bilgiyi analiz etme ve yorumlama aracı olarak kullanmaları sağlanacaktır.

- **Bilgi ile Görsel Veri Arasında İlişki Kurma Çalışmaları**

Öğrencilerin teorik bilgiyi grafik, harita ve şekillerle ilişkilendirebilmesi için ders içinde kısa değerlendirme etkinlikleri yapılacaktır. Belirli dönemlere ait kentleşme verileri, nüfus değişimleri, kentleşme oranları ve mekânsal gelişim örnekleri üzerinden öğrencilerin veri okuma, karşılaştırma ve yorumlama becerileri desteklenecektir.

Planlanan bu iyileştirmelerle öğrencilerin Türkiye’de Kentleşme dersi kapsamında kavramları daha açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, grafik ve harita gibi görsel materyalleri daha doğru okuyup yorumlamaları ve teorik bilgiyi görsel verilerle ilişkilendirerek daha nitelikli cevaplar verebilmeleri hedeflenmektedir. Bu doğrultuda ara sınavda tespit edilen öğrenme eksikliklerinin bir sonraki dönemde azaltılması amaçlanmaktadır.

SINAV SONU DEĞERLENDİRME RAPORU

2025-2026 Bahar Dönemi

Ders: Çevre Sorunları ve Yönetimi

Sınıf: 4. Sınıf

Sınav Türü: Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

Çevre Sorunları ve Yönetimi dersi ara sınav sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin genel olarak oldukça başarılı bir performans sergilediği görülmektedir. Sınava kayıtlı 41 öğrenciden 40'ının sınava katılması, öğrencilerin derse devam ve sınava katılım düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Sınava giren öğrencilerin not ortalamasının 85,25 olması ise ders kazanımlarının büyük ölçüde edinildiğine işaret etmektedir.

Sınav sonuçları değerlendirildiğinde, öğrencilerin çevre sorunları, çevre kirliliği türleri ve bu sorunların nedenleri ile sonuçlarına ilişkin temel kavramları başarılı bir şekilde öğrendikleri anlaşılmaktadır. Öğrencilerin önemli bir kısmı yüksek notlar almış ve genel başarı düzeyi sınıf genelinde oldukça yüksek gerçekleşmiştir.

Bununla birlikte, bazı öğrencilerin çevresel süreçleri yorumlama, neden-sonuç ilişkileri kurma ve farklı çevre sorunlarını birlikte değerlendirme gerektiren sorularda daha ayrıntılı açıklamalar yapabilecekleri görülmüştür. Ancak genel sınav performansı dikkate alındığında bu eksikliklerin sınırlı düzeyde kaldığı söylenebilir.

Genel olarak ara sınav sonuçları, öğrencilerin ders içeriğine hâkim olduklarını ve çevre sorunları ile yönetimine ilişkin temel bilgi ve kavramları başarılı bir şekilde öğrendiklerini göstermektedir.

İyileştirme Kararları

Analitik Değerlendirme Becerilerinin Geliştirilmesi

Öğrencilerin çevresel olayları neden-sonuç ilişkileri çerçevesinde daha kapsamlı değerlendirebilmelerine yönelik etkinliklere yer verilecektir.

Güncel Örneklerin Kullanılması

Güncel çevre sorunları ve çevresel olaylar üzerinden örnek olay incelemeleri yapılarak konuların pekiştirilmesi sağlanacaktır.

Yorumlama ve Tartışma Etkinlikleri

Öğrencilerin çevre sorunlarını çok boyutlu değerlendirebilmeleri amacıyla sınıf içi tartışma ve yorumlama etkinliklerine daha fazla yer verilecektir.

Kavramsal Bilginin Desteklenmesi

Temel çevre kavramları ve çevre yönetimi uygulamalarına yönelik tekrar ve uygulama çalışmaları sürdürülerek öğrenmenin kalıcılığı artırılacaktır.

Coğrafi Bilgi Sistemleri I Dersi

Vize Sınav Değerlendirme Raporu

Bu değerlendirme, cevap anahtarı, OBS not dökümü ve taranmış cevap kâğıtlarındaki puanlama notları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Öğrenci isimleri ve öğrenci numaraları rapora dâhil edilmemiştir. Değerlendirme, sınav sorularının ölçtüğü beceriler, cevaplarda görülen güçlü/zayıf yönler ve iyileştirme önerileri üzerinden yapılmıştır.

Genel Değerlendirme

OBS not dökümünde puanı bulunan 4 cevap kâğıdı değerlendirmeye alınmıştır. Not ortalaması 70.00 olarak hesaplanmıştır. En yüksek not 100, en düşük not 50'dir. Sınav genelinde öğrencilerin georeferencing/koordinatlandırma adımlarında görece başarılı olduğu; buna karşın veri tabanı hazırlama, feature class oluşturma, veri tipi seçimi ve öznitelik bilgisi girme aşamalarında belirgin eksiklikler bulunduğu görülmüştür.

Soru Bazlı Başarı Özeti

Soru	Ölçülen beceri	Azami puan	Ortalama puan	Başarı oranı
1	ArcMap proje dosyası oluşturma, .mxd olarak kaydetme ve veri klasörü bağlantısı kurma	30	23.75	%79.17
2	Uydu görüntüsünü koordinatlandırma, kontrol noktası/RMS kontrolü ve projeksiyon tanımlama	35	32.50	%92.86
3	File geodatabase/feature class oluşturma, nokta-çizgi-alan verisi üretme ve öznitelik bilgisi girme	35	13.75	%39.29

Zayıf Olunan Konular

Veri tabanı ve feature class oluşturma: Üçüncü soru sınavın en düşük başarı gösteren alanıdır. Bazı cevaplarda file geodatabase, feature dataset ve feature class kavramları karıştırılmış; nokta, çizgi ve alan veri tiplerinin hangi coğrafi unsurlar için kullanılacağı yeterince sistematik açıklanmamıştır.

Öznitelik tablosu ve veri tipi seçimi: Öğrencilerin bir kısmı ID, ad, tür, açıklama gibi alanları yazsa da veri tiplerini doğru gerekçelendirmede eksik kalmıştır. Sayısal alanlar ile metinsel alanların ayrımı daha fazla uygulama gerektirmektedir.

İşlem basamaklarının amaçla ilişkilendirilmesi: Bazı cevaplarda işlem adları yazılmış ancak "neden yapıldığı" açıklanmamıştır. Sınav soruları yalnızca araç adını değil, işlemin amacını ve uygulama sırasını da ölçmektedir.

Projeksiyon dönüşümü ve koordinat sistemi mantığı: İkinci soruda başarı yüksek olsa da bazı cevaplarda WGS 1984, UTM/ED50, boylam-enlem sırası, Rectify/Project Raster ayrımı ve RMS hata kontrolü bütünlüklü şekilde açıklanmamıştır.

ArcMap proje düzeni: Birinci soruda genel başarı yeterli olmakla birlikte Blank Map seçimi, Save As ile .mxd kaydı, klasör bağlantısı ve verilerin tek merkezden yönetilmesi gibi temel adımlar bazı cevaplarda eksik kalmıştır.

İyileştirme Önerileri

1. ArcMap proje dosyası hazırlama konusu “işlem + amaç” formatında kısa bir kontrol listesiyle tekrar edilmelidir. Öğrencilerden her adımda hem uygulamayı hem de nedenini yazmaları istenmelidir.
2. Georeferencing konusu için uygulama öncesi ve sonrası ayrı bir akış şeması verilmelidir: Add Data, Georeferencing toolbar, Add Control Points, X-boylam/Y-enlem girişi, RMS kontrolü, Rectify, WGS 1984 ve ardından uygun UTM/ED50 dönüşümü.
3. Veri tabanı hazırlama konusu laboratuvar uygulamasıyla yeniden ele alınmalıdır. Her öğrenci aynı uydu görüntüsü üzerinde en az bir nokta, bir çizgi ve bir alan feature class oluşturarak bunlara öznitelik bilgisi girmelidir.
4. Feature class ve attribute table için örnek bir tablo şablonu kullanılmalıdır. Örneğin: ID - Integer, Ad - Text, Tür - Text, Açıklama - Text. Sayısal ve metinsel veri tipi ayrımı kısa alıştırma ile pekiştirilmelidir.
5. Cevaplarda sıralama hatasını azaltmak için sınav öncesinde “ArcMap uygulama basamakları” başlıklı bir sayfalık tekrar föyü hazırlanmalıdır.
6. Uygulamalı sınavlarda değerlendirme rubriği öğrencilere önceden açıklanmalıdır. Böylece yalnızca sonucun değil; işlem sırası, doğru araç kullanımı, amaç açıklaması, veri tipi seçimi ve kaydetme adımlarının da puanlandığı netleşir.
7. Bir sonraki derslerde öğrencilerden ekran görüntüsü veya kısa uygulama raporu istenerek eksik adımlar sınavdan önce tespit edilmelidir.

Sonuç

Sınav sonuçları, öğrencilerin georeferencing ve koordinatlandırma basamaklarını genel olarak kavradığını; ancak CBS veri tabanı kurma, feature class oluşturma, nokta-çizgi-alan ayrımı ve öznitelik bilgisi girme konularında daha fazla uygulamalı pekiştirmeye ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bu nedenle sonraki haftalarda özellikle veri tabanı-sayısallaştırma-öznitelik ilişkisini merkeze alan kısa laboratuvar etkinlikleri yapılması önerilmektedir.

Güneydoğu ve İç Anadolu Bölgeleri Dersi

Vize Sınav Değerlendirme Raporu

2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi

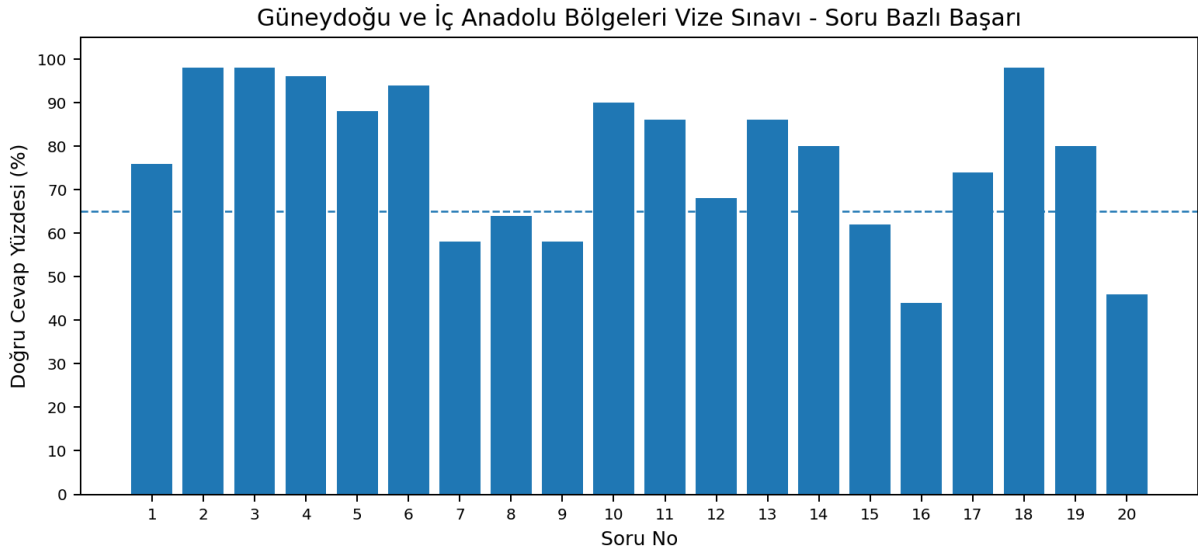
Ders	Güneydoğu ve İç Anadolu Bölgeleri	Sınav Türü	Vize
Soru Sayısı	20	Öğrenci Sayısı	50
Toplam Doğru/Yanlış/Boş	772 / 227 / 1	Genel Başarı	%77,20

Genel Değerlendirme

Güneydoğu ve İç Anadolu Bölgeleri dersi vize sınavında genel başarı oranı %77,20 olarak gerçekleşmiştir. Sınava ilişkin optik değerlendirme sonuçları incelendiğinde 50 öğrencinin toplam 772 doğru, 227 yanlış ve 1 boş cevap verdiği görülmektedir. Bu sonuç, öğrenci genel başarısının yüksek olduğunu; ancak bazı maddelerde konuya dayalı kavramsal ayrımların ve uygulamalı coğrafi yorum becerilerinin güçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Puan dağılımı genel olarak başarı eşiğinin üzerinde yoğunlaşmıştır. Bununla birlikte madde analizi, 16. soru (%44), 20. soru (%46), 7. soru (%58), 9. soru (%58), 15. soru (%62) ve 8. sorunun (%64) diğer maddelere göre daha düşük başarı oranına sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu maddeler özellikle jeolojik yapı-tektonik kavramlar, nüfus ve mekânsal planlama ilişkisi, volkanizma-morfoloji ilişkisi, GAP'ın sosyo-ekonomik etkileri, erozyon ve orografik yağış konularında öğrencilerin desteklenmesi gerektiğini göstermektedir.

Soru Bazlı Başarı Durumu

Zayıf Olunan Konular

Soru	Başarı (%)	Konu	Değerlendirme
16	44	Kenet kuşağı ve jeolojik birlikler	Arap Platformu ile Anatolid-Torid Bloğu arasındaki çarpışma/kenet kuşağı kavramı yeterince ayırt edilememiştir.
20	46	Nüfus artışı, kır-kent dönüşümü ve gecekondulaşma	Demografik değişimin mekânsal planlama sonuçlarına bağlanmasında güçlük yaşanmıştır.
7	58	Karacadağ volkanizması ve lav kalkanı morfolojisi	Volkanik malzemenin akışkanlığı ile yayvan lav kalkanı morfolojisi

			arasındaki neden-sonuç ilişkisi zayıf kalmıştır.
9	58	GAP'ın sosyo-ekonomik etkileri	Sulama yatırımları, tarımsal üretim ve dış göç ilişkisi yeterince bütüncül yorumlanamamıştır.
15	62	Nadas, kuraklık ve erozyon	Kurak yaz devresi ve nadasın rüzgâr/su erozyonunu artırıcı etkisi daha somut örneklerle pekiştirilmelidir.
8	64	Topoğrafya ve orografik yağış	Diyarbakır Havzası-Karacadağ yağış farkının orografik yağış kavramıyla açıklanmasında kısmi eksiklik görülmüştür.

İyileştirme Önerileri

1. Arap Platformu, Anatolid-Torid Bloğu, Bitlis/Asur kenet kuşağı ve Derik Masifi gibi jeolojik birimler bir kavram haritası üzerinde karşılaştırmalı olarak tekrar edilmelidir.
2. Karacadağ örneği üzerinden lav akışkanlığı, lav kalkanı, volkanik plato ve konik volkan ayrımı görsel kesitler ve blok diyagramlarla anlatılmalıdır.
3. Diyarbakır Havzası ile Karacadağ arasındaki yağış farkı harita ve yükselti profili üzerinde gösterilerek orografik yağış kavramı pekiştirilmelidir.
4. GAP konusu yalnızca sulama ve üretim artışı olarak değil; göç, istihdam, kentleşme, ürün deseni ve bölgesel kalkınma ilişkileriyle birlikte neden-sonuç şeması şeklinde işlenmelidir.
5. Nadas, kuraklık, bitki örtüsü zayıflığı ve erozyon ilişkisi; Harran, Karacadağ ve Mardin çevresinden somut arazi örnekleriyle desteklenmelidir.
6. Nüfus artışı, kırsal nüfusun azalması ve gecekondulaşma konusu; grafik okuma, nüfus piramidi ve kentleşme senaryoları üzerinden kısa sınıf içi etkinliklerle tekrar edilmelidir.
7. Sınav öncesinde özellikle “temel neden”, “en belirgin sonuç” ve “coğrafi gösterge” ifadeleriyle kurulan yorum soruları için örnek soru çözümü yapılmalıdır.

Sonuç

Genel başarı oranının yüksek olması, öğrencilerin dersin temel kazanımlarının büyük bölümünü edindiğini göstermektedir. Bununla birlikte düşük başarı gösteren maddeler, öğrencilerin özellikle jeolojik yapı, volkanizma-morfoloji, iklim-topoğrafya ve nüfus-mekânsal planlama ilişkilerini yorumlama aşamasında desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle sonraki derslerde kavram haritası, harita okuma, kesit yorumlama ve neden-sonuç şemalarına daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
COĞRAFYA BÖLÜMÜ

2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı Jeomorfolojiye Giriş Dersi Vize Sınavı
Değerlendirme Raporu

Ders	Jeomorfolojiye Giriş
Sınıf	1. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

Ara sınav sonuçları incelendiğinde öğrencilerin dersin temel kavramları, jeomorfolojinin gelişimi, ekoller ve iç kuvvetlerle ilgili konularda genel olarak yeterli başarı gösterdiği görülmüştür. Sınav soruları ağırlıklı olarak ÖÇ1 (Temel kavramlar ve jeomorfolojik yaklaşımlar) ile ÖÇ2 (İç kuvvetler ve yer kabuğu süreçleri) öğrenim çıktılarının ölçülmesine yönelik hazırlanmıştır. Madde analizleri öğrencilerin temel süreçleri açıklayan sorularda başarılı olduklarını, ancak jeomorfoloji tarihindeki bilim insanları, kuramlar ve kavramsal eşleştirmeler konusunda zorlandıklarını göstermektedir. Özellikle Gilbert, Powell, Plütonizm ve Neptunizm gibi kuramsal içeriklerde başarı düzeyi düşmüştür.

ÖÇ ve PÇ Değerlendirmesi

- **ÖÇ1:** Temel jeomorfoloji kavramları ve yaklaşımlarına ilişkin kazanımlar büyük ölçüde sağlanmıştır.
- **ÖÇ2:** İç kuvvetler ve yer kabuğu süreçlerinin açıklanmasında öğrenciler yeterli performans göstermiştir.
- **PÇ7:** Mekânsal analiz becerileri sınırlı düzeyde ölçülmüş olup geliştirilmeye ihtiyaç duyulmaktadır.
- **PÇ10:** Kavramları yorumlama ve ilişkilendirme becerilerinde eksiklikler görülmüştür.

İyileştirme Kararları

1. Jeomorfoloji tarihindeki bilim insanları ve kuramlar, ezbere dayalı anlatım yerine şema ve kavram haritaları ile desteklenecektir.
2. Derslerde görsel materyal, fotoğraf ve blok diyagram kullanımına daha fazla yer verilecektir.
3. Mekânsal analiz becerilerini geliştirmek amacıyla harita ve kesit yorumlama uygulamaları artırılacaktır.
4. Düşük başarı gösterilen konular için kısa tekrar etkinlikleri ve soru çözüm oturumları gerçekleştirilecektir.

KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
COĞRAFYA BÖLÜMÜ

2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı Klimatoloji ve Meteoroloji II Dersi Vize
Sınavı Değerlendirme Raporu

Ders	Klimatoloji ve Meteoroloji II
Sınıf	1. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

2025-2026 Bahar Dönemi Klimatoloji ve Meteoroloji II dersi vize sınavına 56 öğrenci katılmış olup sınıf ortalaması **37,14** olarak gerçekleşmiştir. En yüksek puan 68, en düşük puan ise 12'dir. Sonuçlar, öğrencilerin ders öğrenim çıktılarının özellikle analitik ve süreç temelli boyutlarında beklenen başarı düzeyine ulaşamadığını göstermektedir.

Madde analizleri incelendiğinde öğrencilerin hava kütlelerinin sınıflandırılması, cephelerin oluşum alanları ve yerel hava olayları gibi temel konularda başarılı oldukları; buna karşılık hava kütlelerinin termodinamik değişimleri, kararsızlık koşulları, süreksizlik yüzeyi ve okyanus-atmosfer etkileşimi gibi kavramsal ve yorum gerektiren konularda zorlandıkları belirlenmiştir.

ÖÇ ve PÇ Değerlendirmesi

- **ÖÇ1 (Hava kütleleri, cepheler ve rüzgâr sistemleri):** Temel kavramlar öğrenilmiş olmakla birlikte süreçlerin analiz edilmesinde eksiklikler bulunmaktadır.
- **ÖÇ2 (Siklonlar ve şiddetli hava olayları):** Orta düzeyde başarı sağlanmıştır.
- **ÖÇ3 (Yerel rüzgârlar):** Öğrenciler temel kavramları büyük ölçüde kavramıştır.
- **ÖÇ6 (Okyanus-atmosfer etkileşimi):** Başarı düzeyi düşük olup ek pekiştirmeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Program çıktıları açısından özellikle **PÇ1, PÇ2 ve PÇ8** kapsamında yer alan atmosferik süreçleri analiz etme ve çevresel olayları yorumlama becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

İyileştirme Önerileri

1. Başarı oranı düşük olan hava kütleleri, kararsızlık koşulları ve cephe sistemleri konularına yönelik tekrar dersleri yapılmalıdır.
2. Atmosferik süreçler animasyon, hava haritası ve model uygulamalarıyla desteklenmelidir.
3. Teknik kavramların öğrenilmesini kolaylaştırmak amacıyla kavram haritaları ve özet şemalar kullanılmalıdır.
4. Problem çözme, harita yorumlama ve meteorolojik veri analizi etkinliklerine daha fazla yer verilmelidir.
5. Kısa cevaplı ve yorum gerektiren sorularla öğrencilerin analitik düşünme becerileri geliştirilmelidir.

Genel Sonuç

Sınav, ders öğrenim ıktıları ve program ıktıları ile uyumlu olmakla birlikte, öğrencilerin özellikle atmosferik süreçlerin ileyiini açıklama ve yorumlama becerilerinde eksiklikler bulunduğunu göstermiştir. Final sınavı öncesinde kavramsal ilişkilerin pekiştirilmesi ve uygulama ağırlıklı ğretim etkinliklerinin artırılması önerilmektedir.

Küresel İklim Değişimi Dersi 2025 – 2026 Bahar Dönemi

Vize Sınav Değerlendirmesi

Vize sınavında sınıf ortalaması %75,9 ile başarı eşiğinin (%50) oldukça üzerinde gerçekleşmiştir. 43 öğrenciden 42'si (%97,7) başarı eşiğini aşmıştır. İki öğrenci %100 tam puan almış, sınıfın büyük bölümü %70-89 aralığında kümelenmiştir.

Sınıftan yaklaşık 50 puan geride kalan bir öğrenci bulunmaktadır (%24 puan). Hem vize hem de final süreçlerinde bireysel takip gerekmektedir. Devamsızlık, kişisel koşullar veya ön bilgi eksikliği değerlendirilmelidir.

Sınavın en düşük başarı oranı olan sorular incelendiğinde; su buharının iklim sistemindeki çok yönlü ve çelişkili rolünü kavrayabilmek, sıcaklık gradyanı ile atmosferik dolaşım dinamikleri arasındaki nedensel zinciri kavrayabilmek, okyanus – buzul sistemini aynı anda inceleyip takip edebilmek ve bağlantısını kurabilmek gibi konuların ön plana çıktığı görülmüştür.

İyileştirme Önerileri

1. Su buharının ikili rolü ayrı başlıklar altında görselleştirilmelidir.
2. Kutup amplifikasyonu kavramı ve atmosferik dolaşıma yansımaları görsel şemalarla işlenmelidir; jet akımı zayıflaması somutlaştırılmalıdır.
3. Oksijen izotoplarının kütle dengesi görsel şema ile gösterilmeli, oksijen izotop döngüsü adım adım çizilmeli ve şekil olarak verilmelidir.
4. İklim değişikliği bakımından Akdeniz kırılganlığının nedenleri ile etkileri ayrı başlıklar altında işlenmelidir.
5. 'Söylenemez/gösterilemez' formatındaki sorulara karşı öğrenciler vize öncesinde 2-3 pratik soruyla alıştırılmalıdır.
6. Sınav güçlük dengesi incelendiğinde soruların büyük çoğunluğunun kolay kategorisinde (%72) yer aldığı görülmüştür. Ölçme niteliğini artırmak ve geliştirmek için orta güçlükte madde sayısının gelecek dönemde artırılması değerlendirilmiştir.

KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
COĞRAFYA BÖLÜMÜ

2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı Ortadoğu Dersi Vize Sınavı
Değerlendirme Raporu

Ders	Ortadoğu
Sınıf	4. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

2025–2026 Bahar Dönemi Ortadoğu dersi ara sınavına 44 öğrenci katılmış olup sınav ortalaması 61,36 olarak gerçekleşmiştir. Sınav sonuçları öğrencilerin Ortadoğu’nun coğrafi konumu, temel kavramları, bölgenin jeopolitik önemi ve fiziki özellikleri konusunda genel olarak yeterli düzeyde bilgi sahibi olduğunu göstermektedir.

Öğrenciler, Ortadoğu kavramının kökeni, bölgenin jeokültürel özellikleri ve göç hareketleri gibi temel konularda yüksek başarı göstermiştir. Buna karşın Lübnan’ın etnik-mezhepsel yapısı, Siyonizm ve Yahudi devletinin kuruluş süreci gibi tarihsel ve politik analiz gerektiren konularda başarı oranları düşük kalmıştır.

ÖÇ ve PÇ Değerlendirmesi

- **ÖÇ1:** Ortadoğu'nun doğal ve beşerî coğrafya özelliklerini tanıma kazanımı büyük ölçüde sağlanmıştır.
- **ÖÇ2:** Bölgenin tarihsel ve jeopolitik süreçlerini açıklama becerisi genel olarak yeterli olmakla birlikte bazı konularda eksiklikler bulunmaktadır.
- **PÇ1 ve PÇ3:** Bölgesel coğrafi özellikleri tanıma ve değerlendirme becerileri başarılı düzeydedir.
- **PÇ10 ve PÇ13:** Etnik yapı, mezhepsel farklılıklar ve siyasal süreçlerin analiz edilmesinde geliştirilmesi gereken alanlar bulunmaktadır.

İyileştirme Kararları

1. Ortadoğu'nun etnik ve mezhepsel yapısı harita ve şemalarla daha ayrıntılı işlenecektir.
2. Sykes-Picot Antlaşması, Siyonizm ve İsrail-Filistin meselesi gibi tarihsel süreçler vaka analizleriyle desteklenecektir.
3. Bölgesel nüfus yapıları ve siyasi oluşumlar karşılaştırmalı tablolarla anlatılacaktır.
4. Düşük başarı gösterilen konular için kısa değerlendirme testleri ve tekrar oturumları düzenlenecektir.
5. Harita temelli uygulamalar artırılarak öğrencilerin mekânsal düşünme becerileri geliştirilecektir.

Türkiye İklimi ve Vejetasyonu Dersi 2025 – 2026 Bahar Dönemi

Vize Sınav Değerlendirmesi

Türkiye İklimi ve Vejetasyonu dersi vize sınavına toplam 52 öğrenci katılım sağlamış olup, sınıfın genel başarı ortalaması %64,77 olarak gerçekleşmiştir. Öğrenci notlarının 32 ile 92 puan arasında geniş bir yelpazede dağıldığı görülmektedir. Puan dağılımındaki bu genişlik ve ortalamanın 60-70 bandında konumlanması, hazırlanan sınavın sınıfın homojen olmayan bilgi düzeyini ayırtırmada istatistiksel açıdan başarılı olduğunu ve geçerli bir ölçme aracı niteliği taşıdığını göstermektedir.

Testin 25 soruluk madde analizleri incelendiğinde, temel bilgi düzeyini ölçen 4, 8, 15 ve 24. sorularda başarı oranının %90'ın üzerine çıktığı (%96, %94, %96, %90) ve ilgili kazanımların sınıfın tamamına yakını tarafından edinildiği tespit edilmiştir. Buna karşın, özellikle 6. soruda ciddi bir sapma göze çarpmaktadır. Bu durum, öğrencilerin Türkiye'yi etkileyen kış basınç merkezlerinin (Sibirya Termik Yüksek Basıncı ve İzlanda Dinamik Alçak Basıncı) yol açtığı sonuçlar konusunda köklü bir kavram yanlışlığına sahip olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, 10. ve 17. soruda da bu şekilde yanlış ve kavram karışıklığı yaşandığı fark edilmiştir. Bu veriler ilgili konularda yüzeysel öğrenme eksiklikleri bulunduğu işaret etmektedir.

İyileştirme Önerileri

1. Final sınavı öncesinde soru örnekleri üzerinden basınç merkezlerinin etki mekanizmaları tekrar edilmeli ve kitlesel kavram yanlışlığı giderilmelidir.
2. Cevapların çoklu seçeneklere dağıldığı 10. ve 17. sorulardaki çeldirici ifadelerin yapısal netliği ile dilsel anlaşılabilirliği bilimsel bağlamda gözden geçirilmelidir.
3. Bir sonraki ders döneminde Türkiye'yi etkileyen basınç merkezleri konusuna daha fazla ders saati ayrılmalı, öğrencilerin basınç sistemleri ve etkilerini daha iyi anlayabilmesi için anlatılan teorik konu görsel materyaller ve animasyon/videolar ile desteklenmelidir.

Vejetasyon Coğrafyası Dersi 2025 – 2026 Bahar Dönemi

Vize Sınav Değerlendirmesi

Vejetasyon Coğrafyası dersi vize sınavına toplam 37 öğrenci katılım sağlamış olup, sınavın genel başarı ortalamasını gösteren doğru cevap yüzdesi %62,49 olarak tespit edilmiştir. Sınav sonucunda elde edilen puanların 24 ile 92 gibi geniş bir aralıkta dağılım sergilediği görülmektedir. Puanların genel olarak 60-80 bandında yoğunlaşması ve hem alt hem de üst uç değerlerin varlığı, uygulanan ölçme aracının öğrenci grubunun bilgi düzeyini ayırtırmada ve heterojen yapıyı ortaya koymada istatistiki açıdan yeterli bir ayırt ediciliğe sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Sınavda yer alan 25 sorunun madde bazlı analizleri incelendiğinde, kazanımların edinilme düzeyleri ile test maddelerinin yapısal performansları arasında belirgin farklılıklar öne çıkmaktadır. Sınavın 1, 5, 9, 11 ve 16. soruları, %86 ve üzeri başarı oranlarıyla öğrenmenin en yüksek düzeyde gerçekleştiği ve temel kavramların sınıf genelinde tam olarak kavrandığı maddeler olarak belirlenmiştir. Buna karşın, testin son bölümünde yer alan maddelerde başarı oranlarının düşmesi, soruların ölçtüğü konuda ciddi bir kavram yanlışlığı bulunduğu işaret etmektedir.

İyileştirme Önerileri

1. Final sınavı öncesindeki derlerde, başarı oranı çok düşük olan sorularda görülen hatalı eğilimlerin nedenleri sınıf ortamında analiz edilmeli ve tespit edilen kavram yanlışlıklarını gidermeye yönelik telafi edici bir öğretim süreci planlanmalıdır.
2. Başarı oranı çok düşük olan soruların ifadesi ve seçenek yapısı bilimsel geçerlilik açısından yeniden gözden geçirilmelidir.
3. Zorluk derecesi yüksek soruların testin sonuna yığılmasının yarattığı sınav yorgunluğu etkisini en aza indirmek amacıyla, gelecek sınavlarda soruların test geneline sarmal bir düzenle (kolay-orta-zor) yerleştirilmesine dikkat edilecektir.

SINAV SONU DEĞERLENDİRME RAPORU

2025-2026 Bahar Dönemi

Ders	Sanayi Coğrafyası
Sınıf	2. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

“Sanayi Coğrafyası” dersi vize sınavının cevapları genel olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeye göre, öğrencilerin sanayi ile mekânsal özellikler arasında orta seviyede ilişki kurdukları tespit edilmiştir. Dersin ara sınav ortalaması 53,91 olması bunu kanıtlamaktadır. Sınavda sorulan sanayi ile ilgili kavramların çoğu öğrenciler tarafından doğru şekilde cevaplanmıştır. Ancak bunun aksine konumsal bilgilerinin biraz daha düşük olduğu gözlenmiştir. Dersle ilgili verilen ödevlerden soru sorularak öğrencilerin sorumlulukları ölçülmüştür. Ayrıca aynı soruda madenlerle sanayi ilişkisinin kurulup kurulmadığı da ölçülmüştür. Öğrencilere 2 adet açık uçlu soru sorularak coğrafi ifade yetenekleri ölçülmüştür. Fakat çoğu öğrenci bu 2 soruyu çözmekte zorlanmış, yanlış cevaplar vermiş; hatta cevabı boş bırakmıştır. Sınavdaki çoğu soru, mekanın karakterini yaratan coğrafi unsurların sanayiye etkisi üzerinde durularak, öğrencilerin mekanla sanayi ilişkisinin yordaması istenmiştir. Ayrıca öğrencilerin bazılarının soruların kapsamını tam kavrayamadıkları için yanlış yaptıkları tespit edilmiştir.

Final ve Bütünleme sınavı değerlendirmesi sonucunda başarı düzeyi, görece düşük olan konular, aşağıda özetlenmiştir:

- **Açık uçlu sorularda isteneni anlayamama:** Çoğu öğrenci açık uçlu sorunun kapsamını tam olarak anlayamamıştır. Bu nedenle sorulara yanlış cevap verildiği görülmüştür. Bazı öğrenciler ise açık uçlu soruları tamamıyla boş bırakmıştır.
- **Mekan-Sanayi ilişkisini yorumlama:** Öğrenciler genel bilgileri çoğunlukla kavramasına rağmen mekanla sanayi ilişkisini yorumlamaya ilişkin bazı öğrencilerde sorunlar olduğu tespit edilmiştir.
- **Bilimsel bilgiyi güncel örneklerle ilişkilendirme:** Bazı öğrenciler, sanayi ile mekanın zaman içinde değişken olduğu düşüncesini kavrayamamıştır. Zaman-Mekan değişkeni sorunlar kalıcı olmadığı sorunsalını bazı öğrenciler kavrayamamıştır.

İyileştirme Kararları

- **Açık uçlu soruları anlama ve açıklama**

İlk olarak, sanayi ile coğrafi ortam arasında ilişkilerin sentezini yansıtan açık uçlu soruda, örneklemelerin artırılması açıklamaların genişletilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bunları kavramakta zorluk çeken bazı öğrenciler için; bilgi ile verilen örneklemeler arasında bağlantı kurmasını sağlayan çeşitli ödevler verilecektir. Ayrıca sınıf ortamında sanayiye etkileyen her bir unsur için öğrencilere 6 şapka tekniği kullanılarak, her bir öğrenci bir unsurla diğer unsurları ilişkilendirecektir. Yaratılan tartışma konusu rapor olarak öğrencilerden istenecektir. Böylece öğrencilerin ifade yeteneklerinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Sanayi coğrafyasında temel bir konunun nasıl açıklanması gerektiğini daha fazla geliştirerek öğrencilere konular açıklanacaktır.

- **Harita okumalarını geliştirme:**

Çoğu öğrenci haritada üzerinde hangi ülkenin, hangi sanayi bölgesinin, hangi şehrin nerede bulunduğunu tam olarak bilememektedir. Bu konumsal bilginin yetersizliği anlatılan sanayi bölgelerinin de nerede olduğunun kavranmasını engellemektedir.

Sonuç olarak; bu iyileştirmelerle öğrencilerin sınav sorularını daha doğru anlamaları ve cevaplarını daha düzenli yapılandırmaları beklenmektedir. Sanayi coğrafyası dersindeki konuları örneklerle daha açıklayıcı biçimde ifade etmeleri ve konuyu anlamlandırmaları hedeflenmektedir. Ayrıca ödevlendirme, çeşitli öğrenme teknikleri ile bir konuyu açıklama geliştirilerek öğrenme girdileri artırılmaya çalışılacaktır.

SINAV SONU DEĞERLENDİRME RAPORU

2025-2026 Bahar Dönemi

Ders	Tarihi Coğrafya
Sınıf	3. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

"Tarihi Coğrafya" dersi vize sınavının cevapları bütüncül olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeye göre, öğrencilerin tarihsel süreç içinde mekân-insan ilişkisini kurmada beklenen düzeyin oldukça altında kaldıkları tespit edilmiştir. Dersin ara sınav ortalamasının 41,68 olması bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. Sınavda sorulan tarihi coğrafyaya dair temel kavramlar (yerleşme, yol güzergâhları, tarım alanları, nüfus hareketleri gibi) öğrencilerin yalnızca küçük bir kısmı tarafından doğru şekilde cevaplanabilmiştir. Bununla birlikte, en düşük performansın, geçmiş dönemlere ait mekânsal yapılanmalar ile günümüz coğrafyası arasında bağlantı kurabilme becerisinde olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, tarihi olayları mekândan bağımsız olarak ezberleme eğilimi göstermiş, olay-mekân birlikteliğini analiz etmekte zorlanmıştır.

Dersle ilgili verilen okumalar ve ödevlerden sorular sorularak öğrencilerin derse hazırlık düzeyleri ölçülmüştür. Bu tür sorularda öğrencilerin nispeten daha başarılı olduğu ancak yine de çoğunluğun beklenen düzeyde cevap veremediği tespit edilmiştir. Ayrıca aynı sorularda, tarihi coğrafi unsurlar (örneğin, eski kervan yolları, antik liman kentleri, savunma yapılarının konumu, tarihsel nüfus dağılışı) ile fiziki coğrafya özellikleri (akarsu vadileri, geçitler, körfezler, verimli ovalar, su kaynakları) arasında nedensel ilişki kurup kuramadıkları da değerlendirilmiştir. Bu alandaki başarı oranının oldukça düşük olduğu görülmüştür.

Sınavdaki çoğu soru, tarih boyunca yerleşme, ulaşım ve ekonomik faaliyetlerin dağılışı belirleyen coğrafi unsurlar (iklim koşulları, su kaynakları, topografya, bitki örtüsü, jeolojik yapı) ile tarihsel olaylar arasındaki karşılıklı etkileşim üzerinde durularak, öğrencilerin tarih ile mekân arasında çift yönlü nedensellik kurabilmesi istenmiştir. Ayrıca öğrencilerin bazılarının soruların kapsamını tam olarak kavrayamadıkları için soruları yanlış yorumladıkları veya tamamen farklı bir bağlamda cevapladıkları tespit edilmiştir.

Ara Sınav Değerlendirmesi Sonucunda Görece Düşük Başarı Gösterilen Konular

Aşağıda, başarı düzeyinin beklenenin oldukça altında kaldığı temel alanlar özetlenmiştir:

Açık uçlu sorularda tarihsel ve mekânsal bilgiyi bütünleştirememe: Öğrencilerin büyük çoğunluğu, kendilerine yöneltilen 5 açık uçlu sorunun kapsamını tam olarak anlayamamış, bu nedenle ya yanlış cevaplar vermiş ya da soruları boş bırakmıştır. Özellikle doğrudan tarihi harita okumayı gerektiren sorular (örneğin, "Verilen haritada Anadolu'daki ilkçağ uygarlıklarının dağılışı yorumlayınız", "Bizans döneminde Konstantinopolis'in su ihtiyacını karşılayan su

yollarını işaretleyiniz") öğrenciler için en zorlayıcı bölüm olmuştur. Öğrencilerin bir kısmı, soruları anlamlandıramadığı için alakasız dönemlere veya bölgelere dair bilgiler yazmış, bir kısmı ise hiçbir şey yazmamıştır. Bu durum, öğrencilerin hem dönemsel bilgi birikiminin hem de bu bilgiyi mekânsal düzleme aktarma becerisinin yetersiz olduğunu göstermektedir.

Tarihi harita okuryazarlığı ve mekân algısı eksikliği: Öğrenciler, salt günümüz siyasi haritasına alışkın oldukları için, tarihi dönemlere ait haritaları (örneğin, Anadolu Beylikleri Dönemi haritası, Haçlı Seferleri güzergâh haritası, Osmanlı'nın kuruluş dönemindeki uç beyliği toprakları) okumakta ve yorumlamakta ciddi zorluklar yaşamıştır. Sınavda kullanılan tarihi haritalar üzerinde yer alan antik yerleşmelerin (Troya, Efes, Pergamon, Zeugma gibi), tarihi bölgelerin (Frigya, Lidya, Karya, Kilikya gibi), antik yolların (Via Egnatia, Kral Yolu gibi) günümüzdeki karşılıklarını bulma ve konumlarını tahmin etme sorularında başarı oranı beklenenin çok altında kalmıştır. Ayrıca öğrenciler, tarih boyunca değişen yer isimlerini (örneğin, Konstantinopolis-İstanbul, Angora-Ankara, Smyrna-İzmir, Trapezus-Trabzon, Sebasteia-Sivas) eşleştirmekte zorlanmış; bu durum tarihsel süreklilik algısının zayıflığını ortaya koymuştur.

Tarihsel süreçte mekân-insan ilişkisini yorumlayamama: Öğrenciler, tarihsel olayların kronolojik sıralamasını genellikle ezberleyebilmesine rağmen, bu olayların neden o mekânda gerçekleştiğini veya mekânın olayların gidişatını nasıl etkilediğini analiz etmekte ciddi sorunlar yaşamıştır. Örneğin:

"Malazgirt Savaşı'nın coğrafi sonuçları nelerdir?" sorusunda sadece "Anadolu'nun kapıları Türklere açıldı" gibi ezber cümleler yazılmış, savaşın yapıldığı alanın jeopolitik önemi, bölgenin geçit karakteri, süvari savaşlarına uygun topografyası gibi mekânsal faktörler neredeyse hiç dile getirilmemiştir.

"İpek Yolu'nun Anadolu kollarının yer seçiminde hangi coğrafi unsurlar belirleyici olmuştur?" sorusunda, öğrenciler su kaynakları, dağ geçitleri, konaklama noktaları arasındaki mesafe, doğal engeller gibi temel faktörleri sayamamış; sadece "ticaret" veya "ekonomi" gibi çok genel kavramlarla yetinmiştir.

"Bir yerleşmenin tarih boyunca önem kazanması veya önemini kaybetmesinde coğrafi faktörlerin rolünü örnekleyiniz" sorusunda, öğrenciler çoğunlukla günümüzdeki büyük şehirleri (İstanbul, Ankara, İzmir) ezbere saymış, ancak bu şehirlerin tarihi süreçteki mekânsal dönüşümünü açıklayamamış; zaman içinde limanı dolan, depremle yıkılan, su yolu değişen gibi daha spesifik mekânsal süreçleri hiç örnekleyememiştir.

Kronolojik bilgiyi mekânsal analize dönüştürememe: Öğrenciler, tarihsel olayları sırasıyla bilmesine rağmen, bu olayların mekânsal yansımalarını (nüfusun yer değiştirmesi, yerleşmelerin terk edilmesi, tarımsal desenin değişmesi, yol güzergâhlarının kayması gibi) yorumlamakta zorlanmıştır. Örneğin, "Anadolu'da 1071 sonrasında başlayan Türk göçlerinin yerleşme dokusuna etkileri nelerdir?" sorusuna öğrenciler genel hatlarıyla "beylikler kuruldu, şehirler gelişti" gibi ezber cümleler yazmış; ancak hangi bölgelerde hangi tür yerleşmelerin

ortaya çıktığı, dağınık kırsal yerleşme ile toplu kırsal yerleşme arasındaki farklar, göç yolları üzerindeki konaklama noktalarının dönüşümü gibi mekânsal detaylara hiç girmemiştir. Ayrıca, tarihsel bir olayın ardından nüfusun hangi yönere kaydığı, hangi tarımsal alanların kullanıma açıldığı veya terk edildiği gibi sorulara öğrencilerin büyük kısmı cevap verememiştir.

Tarihi kaynakları coğrafi bakış açısıyla değerlendirememesi: Öğrenciler, sınavda verilen kısa tarihi metinler (seyahatname alıntıları, tarihi belgeler, antik çağ yazarlarının betimlemeleri) üzerinden mekânsal çıkarımlar yapmakta zorlanmıştır. Örneğin, Evliya Çelebi'nin bir şehir betimlemesini okuyup, o şehrin fiziki coğrafya özellikleri, savunma yapısı, ulaşım olanakları veya ekonomik faaliyetleri hakkında sorular sorulduğunda, öğrencilerin metindeki coğrafi ipuçlarını yakalayamadığı görülmüştür. Bu durum, disiplinler arası düşünme becerisinin henüz istenen düzeyde gelişmediğini göstermektedir.

Coğrafi terminolojinin tarihsel bağlamda kullanılamaması: Öğrencilerin bir kısmı, "kültürel peyzaj", "yerleşme dokusu", "tarihi yol güzergâhı", "antropojenik bozkır", "kırsal arkeoloji", "tarihi su yapıları" gibi temel kavramları ya hiç kullanamamış ya da yanlış bağlamlarda kullanmıştır. Bu durum, özellikle açık uçlu sorularda ifade zayıflığına ve bilgiyi yapılandırmada güçlük çekilmesine yol açmıştır.

İyileştirme Kararları

Yukarıda özetlenen performans eksikliklerinin giderilmesi ve dönem sonu final sınavında daha yüksek başarı düzeyine ulaşılabilmesi için aşağıdaki iyileştirme kararları alınmıştır:

Tarihi harita okuryazarlığının ve mekânsal algının sistematik biçimde geliştirilmesi:

Tarihi Coğrafya dersinde harita kullanımı yalnızca gösteri düzeyinde kalmaktan çıkarılacak; haftalık olarak "tarihi harita çalışma saati" düzenlenecektir. Bu saatlerde, Antik Çağ'dan Osmanlı'nın son dönemine kadar farklı zaman dilimlerine ait Anadolu ve Yakın Çevre haritaları üzerinde öğrenciler birlikte çalışacaktır.

Her öğrenci, dönem boyunca kişisel bir "Tarihi Coğrafya Atlası" oluşturacaktır. Bu atlas şu katmanları içerecektir:

Antik uygarlıkların (Hitit, Frig, Lidya, Urartu vb.) yayılış alanları,

Roma ve Bizans döneminde Anadolu'daki kentler ve yol ağı,

Selçuklu döneminde kervansaraylar ve ticaret yolları,

Osmanlı klasik dönemde idari taksimat ve ulaşım hatları,

Tarih boyunca değişen yer isimlerinin eşleştirmeli listesi.

Bu atlas, dönem sonunda proje ödevi olarak değerlendirilecek ve notlandırılacaktır.

Konumsal hafızayı güçlendirmek için kısa süreli, sık tekrarlı harita testleri (boş harita üzerinde antik kentleri işaretleme, tarihi bölgeleri eşleştirme, eski-yeni yer adlarını bulma) uygulanacaktır.

- Açık uçlu sorularda tarih-mekân bütünleştirmesinin güçlendirilmesi:

Tarihi olaylar, bundan böyle yalnızca kronolojik dizi halinde değil, mutlaka mekânsal bağlamıyla birlikte işlenecektir. Her tarihsel olay için şu sorular sınıfta tartışılacaktır:

Bu olay nerede oldu?

O mekânın fiziki coğrafya özellikleri olayı nasıl etkiledi?

Olay sonrası mekânsal yapı nasıl değişti?

Günümüzde o mekâna baktığımızda olayın izlerini nerede görebiliriz?

Öğrencilere, sınavlarda yöneltilecek açık uçlu soru örnekleri dönem başında duyurulacak ve çözüm teknikleri üzerinde sınıf içi etkinlikler yapılacaktır. "Sentez cümleleri kurma", "mekânsal veriyi kronolojik veriyle birleştirme", "tarihi haritadan çıkarım yapma" gibi becerilerin doğrudan öğretimi yapılacaktır.

Her konu sonunda, öğrencilerin işlenen döneme ait bir kavram-mekân-eşleştirme tablosu doldurmaları sağlanacaktır.

- Saha çalışması ve yerinde gözlem olanaklarının artırılması (imkânlar ölçüsünde):
 - Mümkün olduğu takdirde, yakın çevredeki tarihi yerleşmeler, antik kentler, kervansaraylar, tarihi su yapıları veya eski yol güzergâhlarına gözlem gezileri

düzenlenecektir. Bu gezilerde öğrenciler, doğrudan mekân üzerinde tarihsel süreci deneyimleyecek ve gözlem raporları hazırlayacaktır.

- Saha çalışması yapılamayan durumlarda, sanal gerçeklik uygulamaları (Google Earth'in tarih katmanları, çeşitli platformlardaki 3D antik kent turları) derslere entegre edilecektir.
- Tarihsel metinleri coğrafi okuma becerisinin geliştirilmesi:
 - Ders kapsamında, çeşitli dönemlere ait seyahatnamelerden (İbn Battuta, Evliya Çelebi, Marco Polo vb.), antik coğrafyacıların eserlerinden (Strabon, Herodot vb.) ve arşiv belgelerinden seçilmiş kısa metinler düzenli olarak analiz edilecektir. Her metin için öğrencilerden şu soruları cevaplamaları istenecektir:
 - Metinde hangi coğrafi unsurlar (akarsu, dağ, geçit, verimli ova, orman vb.) öne çıkıyor?
 - Yazarın döneminde bu mekânın işlevi nedir?
 - Metinde geçen yer isimlerinin bugünkü karşılığı nedir?
 - Metindeki coğrafi betimlemeler o dönemin yaşam koşulları hakkında ne söyler?
- Disiplinler arası terminolojinin öğretilmesi ve pekiştirilmesi:

"Kültürel peyzaj", "yerleşme coğrafyası", "tarihi yol güzergâhı", "çekim alanı", "gerilemiş yerleşme", "tarihi su yapıları", "antropojenik arazi örtüsü değişimi" gibi temel kavramlar her hafta üçer beşer olmak üzere tanıtılacak, tanımları ve Anadolu'dan örnekleriyle birlikte öğrencilere sunulacaktır.

- Görsel ve işitsel materyallerle öğrenme çeşitliliğinin artırılması:

Derslerde yalnızca yazılı metin ve haritalarla yetinilmeyecek; tarihi film sahneleri (uygun kesitler), belgeseller (BBC gibi), rekonstrüksiyon çizimleri, antik kent maketleri ve 3D canlandırmalar gibi çoklu ortam materyalleri kullanılacaktır.

Her konunun sonunda, öğrencilerin işlenen döneme ait bir mekânın günümüz görüntüsü ile geçmişteki rekonstrüksiyonunu karşılaştırmalı olarak yorumladıkları kısa bir değerlendirme formu doldurmaları sağlanacaktır.

Sonuç ve Beklentiler:

Yukarıda sıralanan iyileştirme kararlarının dönem içinde titizlikle uygulanması durumunda, öğrencilerin:

- Tarihi olayları yalnızca kronolojik bir dizi olarak değil, mekânsal bağlamlarıyla birlikte değerlendirebilmeleri,
- Tarihi haritaları okuma, yorumlama ve günümüz haritalarıyla karşılaştırabilme becerilerinin gelişmesi,
- Bir tarihi kenti, savaşı, ticaret yolunu veya göç hareketini coğrafi faktörleri (su, toprak, iklim, topografya, doğal kaynaklar) dikkate alarak analiz edebilmeleri,
- Açık uçlu sorularda kronoloji ve mekân bütünleşmiş bir bilgi sunabilmeleri,
- Coğrafi terminolojiyi tarihsel bağlamda doğru ve yerinde kullanabilmeleri,
- Ders ortalamasının final sınavıyla birlikte en az 55-60 bandına yükselmesi,

beklenmektedir. Ayrıca, yapılacak harita çalışmaları, tarihi metin analizleri, ödevlendirmeler ve sınıf içi tartışmalarla öğrenme girdileri artırılmaya çalışılacak; böylelikle öğrencilerin salt ezbere dayalı bir öğrenme biçiminden kurtularak, mekânsal muhakeme becerisini geliştirmeleri hedeflenmektedir.

Tarihi Coğrafya dersinin doğası gereği, geçmiş ile günümüz arasında köprü kurma ve mekânın zaman içindeki dönüşümünü izleme yeteneği, yalnızca bu ders için değil, tarih, arkeoloji, şehir planlama ve çevre bilimleri gibi birçok alan için temel bir beceridir. Bu raporda belirlenen eksikliklerin giderilmesine yönelik planlı müdahaleler, öğrencilerin uzun vadeli akademik gelişimlerine de önemli katkılar sunacaktır.

Bir sonraki akademik yılda aynı dersi alacak öğrencilerin, bu raporda belirtilen eksiklikleri gidermeye yönelik hazırlanmış bir başlangıç modülü (tarihi harita okuma temel bilgileri, temel coğrafi kavramların tarihle ilişkilendirilmesi, kronoloji-mekân eşleme pratikleri) ile derse başlamaları sağlanacaktır.

Final ve Bütünleme sınavı değerlendirmesi sonucunda başarı düzeyi, görece düşük olan konular, aşağıda özetlenmiştir:

- **Enerji kaynağı – harita okuryazarlığı – mekân ilişkisini yorumlama sorunları:**
Öğrenciler; hidroelektrik, rüzgâr, güneş, doğalgaz, linyit gibi temel enerji kaynaklarını tanımlayabilmesine rağmen, Türkiye ölçeğinde bu kaynakların dağılışı ile fiziki coğrafya özellikleri arasında anlamlı ve bilimsel ilişkiler kurmakta ciddi sorunlar yaşamıştır. Örneğin:
 - Akarsu rejimleri ile hidroelektrik santrallerin yer seçimi arasında bağlantı kuramama,
 - Rüzgâr koridorları ile rüzgâr enerjisi santrallerinin yoğunlaştığı bölgeleri eşleştirememe,
 - Güneşlenme süresi ile güneş enerjisi santrallerinin dağılışı arasında analiz yapamama,
 - Jeolojik yapı ile termik santral yer seçimi arasındaki ilişkiyi kavrayamama.

Bu durum, öğrencilerin teorik bilgiyi mekânsal analize dönüştürme becerisinin henüz istenen düzeyde olmadığını göstermektedir. Ayrıca birçok öğrencinin, verilen bir harita üzerinde ilgili enerji tesisini doğru konumlandıramadığı veya haritayı okumakta güçlük çektiği tespit edilmiştir.

- **Bilimsel bilgiyi güncel örneklerle ve zaman-mekân dinamikleriyle ilişkilendirme yetersizliği:** Bazı öğrenciler, enerji kaynaklarının mekânsal dağılışının statik değil, zaman içinde değişebileceği gerçeğini kavrayamamıştır. Örneğin:
 - Linyit sahalarının tükenmesi durumunda termik santrallerin akıbeti,
 - Yenilenebilir enerji yatırımlarının bölgesel kayması (örneğin, rüzgâr santrallerinin önceliğinin değişken olduğu),
 - Karadeniz gazının devreye girmesiyle doğalgaz tedarik coğrafyasında meydana gelen değişimler,
 - İklim değişikliğinin hidroelektrik potansiyel üzerindeki etkileri (kuraklık dönemlerinde üretim düşüşü).

İyileştirme Kararları

Yukarıda özetlenen performans eksikliklerinin giderilmesi ve gelecek dönemlerde daha yüksek başarı düzeyine ulaşılabilmesi için aşağıdaki iyileştirme kararları alınmıştır:

- **Harita ve konumsal okumalarının sistematik biçimde geliştirilmesi:**

Final sınavında da görüldüğü üzere, çoğu öğrenci harita üzerinden sınava çalışmadığı için Türkiye'deki bir çok enerji santralinin konumunu bilmemektedir. Bu konumsal bilgi yetersizliği, anlatılan enerji bölgelerinin (örneğin, Güneydoğu Anadolu'da GAP hidroelektrik üretimi, Trakya ve Ege'de rüzgâr enerjisi potansiyeli, İç Anadolu ve Akdeniz'de güneş enerjisi potansiyeli, Doğu Anadolu'da jeotermal ve hidroelektrik potansiyeli) kavranmasını ciddi biçimde engellemektedir.

Bu durumun giderilmesi için aylık olarak "enerji haritası çalışması" düzenlenecektir. Öğrenciler, dilsiz Türkiye haritası üzerine enerji kaynaklarının dağılışını, santrallerin yerlerini, enerji iletim hatlarını ve sınır aşan enerji koridorlarını elle çizeceklerdir.

Ayrıca her öğrencinin kişisel bir "Türkiye Enerji Atlası" oluşturması sağlanacak; bu atlas üzerinde tematik haritalar (kömür havzaları, rüzgâr enerjisi potansiyeli haritası, güneş enerjisi potansiyeli haritası, hidroelektrik havzaları, jeotermal sahalar, doğalgaz iletim hatları) renklendirilerek işlenecektir. Bu atlaslar, dönem sonunda bir proje ödevi olarak değerlendirilecektir.

Konumsal hafızayı güçlendirmek için kısa süreli, sık tekrarlı harita testleri uygulanacaktır. Bu testler sınav notuna doğrudan etkili olmasa da, devam zorunluluğu kapsamında değerlendirilecektir.

- **Harita ve konumsal okumaları geliştirme:** Çoğu öğrenci harita üzerinde Türkiye'deki termik santrallerin (Afşin-Elbistan, Yatağan, Soma, Çayırhan vb.), doğalgaz kombine çevrim santrallerinin, hidroelektrik santrallerin, rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinin hangi il veya bölgede bulunduğunu tam olarak bilememektedir. Bu konumsal bilginin yetersizliği, anlatılan enerji bölgelerinin (örneğin, Güneydoğu Anadolu'da GAP hidroelektrik üretimi, Trakya'da rüzgâr enerjisi potansiyeli) kavranmasını engellemektedir. Bu durumun giderilmesi için haritalarda Türkiye'nin enerji kaynakları ile ilgili konumsal çizimler yapılacaktır.
- **Güncel enerji gelişmelerinin ders içeriğine entegrasyonu:** Enerji coğrafyası dinamik bir alandır. Bu nedenle ders notları her yıl güncellenecek ve Türkiye'nin enerji alanındaki son gelişmeleri (yeni sahalar, yeni santraller, yeni enerji anlaşmaları, yenilenebilir enerjide rekor kırma durumları) ders içeriğine eklenilecektir. Her öğrenci, dönem boyunca seçtiği bir enerji kaynağı veya bölgeye ilişkin güncel bir haber/metin analiz edecek ve bu analizi sınıfla paylaşacaktır. Bu etkinlik sayesinde bilimsel bilginin güncel olaylarla ilişkilendirilmesi becerisi geliştirilecektir.

Sonuç ve Beklentiler:

Yukarıda sıralanan iyileştirme kararlarının titizlikle uygulanması durumunda, ğrencilerin:

- Sınav sorularını daha doğru anlamaları,
- Cevaplarını daha düzenli, bilimsel ve kapsamlı biçimde yapılandırmaları,
- Türkiye'nin enerji kaynakları dersindeki konuları örneklerle daha açıklayıcı biçimde ifade etmeleri,
- Enerji ile mekân arasındaki nedensellik ilişkisini çok yönlü olarak anlamlandırmaları,
- Harita okuryazarlığı becerilerini sınavlarda başarıyla göstermeleri,
- Final sınavı ortalamalarının en az 65 düzeyine çıkması,

beklenmektedir. Ayrıca devlendirme sistemi, çeşitli öğrenme teknikleri ve interaktif harita çalışmalarıyla öğrenme girdileri artırılmaya çalışılacak, böylece dersin genel başarı ortalamasının gelecek dönemlerde yükseltilmesi hedeflenmektedir.

SINAV SONU DEĞERLENDİRME RAPORU

2025-2026 Bahar Dönemi

Ders	Türkiye'nin Enerji Kaynakları
Sınıf	2. Sınıf
Sınav Türü	Ara Sınav

Sınav Performansı Genel Değerlendirmesi

“Türkiye'nin Enerji Kaynakları” dersi vize sınavının cevapları genel olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeye göre, öğrencilerin Türkiye'nin enerji politikaları ile sahip olduğu kaynaklar arasında orta seviyede ilişki kurabildikleri tespit edilmiştir. Dersin ara sınav ortalamasının 48,4 olması bu durumu desteklemektedir. Sınavda sorulan yenilenebilir ve yenilenemez enerji kaynaklarına ilişkin temel kavramların çoğu öğrenci tarafından doğru şekilde cevaplanmıştır. Ancak bunun aksine, Türkiye'nin enerji haritasına yönelik konumsal bilgilerinin (örneğin, hangi bölgede hangi enerji santralinin bulunduğu) belirgin şekilde düşük olduğu gözlenmiştir. Dersle ilgili verilen ödevlerden soru sorularak öğrencilerin sorumlulukları ölçülmüştür. Ayrıca aynı soruda enerji kaynakları ile çevresel etkiler arasında ilişki kurup kuramadıkları da değerlendirilmiştir. Öğrencilere 7 adet açık uçlu tarzda doğrudan bilgiyi ölçme amaçlı sorular sorularak coğrafi bilgi ve ifade yetenekleri ölçülmüştür. Fakat çoğu öğrenci bu 7 soruyu çözmekte zorlanmış, yanlış cevaplar vermiş; hatta cevabı boş bırakmıştır. Sınavdaki çoğu soru, enerji kaynaklarının dağılışını belirleyen coğrafi unsurlar ile Türkiye'nin enerji bağımlılığı arasındaki ilişki üzerinde durularak, öğrencilerin mekân ile enerji arasında nedensellik kurabilmesi istenmiştir. Ayrıca öğrencilerin bazılarının soruların kapsamını tam kavrayamadıkları için yanlış yaptıkları tespit edilmiştir.

Final ve Bütünleme sınavı değerlendirmesi sonucunda başarı düzeyi, görece düşük olan konular, aşağıda özetlenmiştir:

- Açık uçlu doğrudan bilgi soruları:** Çoğu öğrenci açık uçlu bilgi aktarımı sorunun tam olarak yapamamış. Bu nedenle sorulara ya yanlış cevap vermiş ya da boş bırakmıştır. Özellikle “Türkiye'nin enerji ithalatını azaltmaya yönelik coğrafi çözüm önerileri” gibi sentez gerektiren sorularda cevaplar yüzeysel kalmıştır.
- Enerji kaynağı-Harita okur yazarlığı-Mekân ilişkisini yorumlama sorunları:** Öğrenciler genel bilgileri (örneğin hidroelektrik, rüzgâr, güneş, doğalgaz gibi kavramları) çoğunlukla tanımlayabilmesine rağmen, Türkiye ölçeğinde bu kaynakların dağılışı ile fiziki coğrafya özellikleri (akarsu rejimleri, rüzgâr koridorları, güneşlenme süresi, jeolojik yapı) arasında ilişki kurmada sorunlar olduğu tespit edilmiştir.
- Bilimsel bilgiyi güncel örneklerle ilişkilendirme:** Bazı öğrenciler, enerji kaynaklarının mekânsal dağılışının zaman içinde değişebileceği (örneğin linyit sahalarının tükenmesi, yenilenebilir enerji yatırımlarının bölgesel kayması) düşüncesini kavrayamamıştır. Zaman-mekân değişkenliğinin enerji politikalarındaki etkisi, bazı öğrenciler tarafından kavranamamıştır.

İyileştirme Kararları

- Açık uçlu soruları anlama ve açıklama:** İlk olarak, Türkiye'nin enerji kaynakları ile coğrafi ortam arasındaki ilişkilerin sentezini yansıtan açık uçlu sorularda, örneklemelerin (örneğin, Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları – YEKA, yerli kömür sahaları,

hidroelektrik santrallerin havza bazlı dağılışı) artırılması ve açıklamaların genişletilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bunları kavramakta zorluk çeken bazı öğrenciler için; bilgi ile verilen örneklemeler arasında bağlantı kurmasını sağlayan çeşitli ödevler (örneğin, Türkiye enerji haritası çalışma yaprakları, bölgesel enerji raporları) verilecektir. Ayrıca sınıf ortamında Türkiye’de enerji arzını etkileyen her bir unsur (jeomorfoloji, iklim, teknoloji, yatırım, jeopolitik konum) için farklı eğitim tekniği kullanılarak, öğrencilerin bir coğrafi unsuru diğer coğrafi unsurlarla ilişkilendirmesi beklenmektedir. Yaratılan tartışma konusu (örneğin: “Karadeniz gazının devreye girmesi Türkiye’nin enerji coğrafyasını nasıl değiştirir?”) rapor olarak öğrencilerden istenecektir. Böylece öğrencilerin ifade yeteneklerinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Türkiye’nin enerji coğrafyasında temel bir konunun (örneğin, hidroelektrik enerjinin dağılışı ile yağış rejimi arasındaki ilişki) nasıl açıklanması gerektiği, daha fazla örnek harita ve grafiklerle desteklenerek öğrencilere anlatılacaktır.

- **Harita ve konumsal okumaları geliştirme:** Çoğu öğrenci harita üzerinde Türkiye’deki termik santrallerin (Afşin-Elbistan, Yatağan, Soma, Çayırhan vb.), doğalgaz kombine çevrim santrallerinin, hidroelektrik santrallerin, rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinin hangi il veya bölgede bulunduğunu tam olarak bilememektedir. Bu konumsal bilginin yetersizliği, anlatılan enerji bölgelerinin (örneğin, Güneydoğu Anadolu’da GAP hidroelektrik üretimi, Trakya’da rüzgâr enerjisi potansiyeli) kavranmasını engellemektedir. Bu durumun giderilmesi için haritalarda Türkiye’nin enerji kaynakları ile ilgili konumsal çizimler yapılacaktır.

Sonuç olarak; bu iyileştirmelerle öğrencilerin sınav sorularını daha doğru anlamaları ve cevaplarını daha düzenli yapılandırılmaları beklenmektedir. Türkiye’nin enerji kaynakları dersindeki konuları örneklemelerle daha açıklayıcı biçimde ifade etmeleri ve enerji ile mekân arasındaki ilişkiyi anlamlandırmaları hedeflenmektedir. Ayrıca ödevlendirme, çeşitli öğrenme teknikleri ile bir konuyu açıklama geliştirilerek öğrenme girdileri artırılmaya çalışılacaktır.